

novi POLET

List učenika Prve gimnazije

broj 45

SADRŽAJ

- 3 Riječ urednika
- 4 134. rođendan Prve gimnazije
- 6 Smjena generacija
- 14 Posjetili smo...
- 17 Oni su posjetili nas...
- 19 Književni kutak
- 22 Teme
- 25 Takmičenja
- 31 Intervju s nekadašnjom učenicom, profesoricom, direktoricom Jasminom Hadžimurtezić
- 32 IN MEMORIAM Petra Materić Pepa
- 34 Upoznati Picassa (Oskar Prebanić)

IMPRESUM

Novi Polet 45

IZDAVAČ: Prva gimnazija

Adresa: Gimnazijska 3

Tel: 033/203-567

Glavni i odgovorni
urednik:

Admir Omeragić

Novinarska ekipa:

Elma Durmo, Rialda Spahić, Adnan Lukač, Đeneta Boja, Adna Džuho, Amina Fazlinović, Sadžida Hadžić, Lamija Hukić, Emina Širić, Adna Čengić, Jasna Čičić

Saradnici:

prof. engl. jezika Zlata Simović, prof. lik. kulture Oskar Prebanić, prof. biologije Zijada Džafović-Melez, članovi Informatičke sekcije

Stručni konsultatnt:

Belma Rahmanović

Dizajn i tehnička

priprema:

Elma Turić

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu pod nazivom NOVI POLET upisan je u registar medija u Ministarstvu obrazovanja, nauke i informisanja Kantona Sarajevo, pod brojem NKM 5/99, dana 22.02.1999. godine.

Riječ urednika

Bliži se kraj još jedne školske godine. Poslije jeseni i duge zime konačno je stiglo svima nama drago doba - proljeće. Još nekoliko sedmica i spremni smo za zasluženi odmor (iako ga neki već sada priželjkiju).

Prvačići, koji su u septembru prvi put ušli kroz velika vrata Stare dame, sada su u njoj pronašli svoj novi dom, svoje gnijezdo. Maturanti su sa suzama u očima napustili našu školu, ali samo fizički. Njihove misli uvijek će biti vezane za Nju. Ona im je ove četiri godine bila uzor i zvijezda vodilja, od njih je izgradila čvrste ličnosti koje će uzdignute glave odgovarati na sve zahtjeve svoga života.

U drugom polugodištu naši učenici su velikom brzinom krenuli u nove radne pobjede. Učestvovali smo na takmičenjima iz matematike, fizike, informatike, stranih jezika, na likovnim i literarnim konkursima, osvajajući zapažene rezultate. Kakve smo rezultate osvojili i ko je sve osvjetlao obraz naše škole pročitajte u ovom broju časopisa „Polet“.

U mjesecu aprilu dvije grupe učenika naše škole putovale su u Njemačku.

Posjetili smo prijatelje iz Friedrichshafena i Padeborna koje smo ugostili tokom septembra i oktobra. Naši učenici su se iz Njemačke vratili s mnogim lijepim iskustvima i svi s ponosom kažu da su imali „viel Spaß“.

Ove godine šest učenika naše škole posjetilo je i Poljsku, gdje su prisustvovali simulaciji suđenja. Za sve njih bilo je to prvo putovanje u Poljsku i oduševljeni su boravkom u ovoj zemlji.

Sveukupno gledajući, možemo reći da je ovo polugodište, ali i cijela školska godina bili veliki uspjeh, kako za učenike, tako i za našu gimnaziju. Svim učenicima se zahvaljujemo na njihovom zalaganju a i uspjehu te im želimo sretan završetak školske godine i ugodan raspust.

Uživajte!

Urednik: Admir Omeragić, IIIb

Mojoj Prvoj i najdražoj

Na Dan oslobođenja grada Sarajeva, 6. 4. 2013. godine, naša Prva je proslavila svoj 134. rođendan. Decenijama simbolično stoji i predstavlja dio historije našeg grada, no i dalje je mlada kao i njeni najmlađi, ponosni đaci.

Kao i svake godine, za njen rođendan upriličena je priredba u kojoj se predstavljaju učenici i na taj način joj odaju počast i zahvale.

Uvodna riječ je bila zadatak našega direktora Kenana Novalije, prvog muškog direktora poslije 40 godina tokom kojih su školu vodile direktorice.

„Ugledna stara dama“ osnovana je davne 1879. godine pod nazivom „Realna gimnazija“. Od početka njenog postojanja kroz nju su prošle mnogobrojne znamenite ličnosti, poput

Safvet-bega Bašagića, Isaka Samokovlije, Ive Andrića, Abdulaha Sidrana, Voje Dimitrijevića i drugih umjetnika i intelektualaca koje su profesori bosanskog jezika Rahmanović, Šabotić i Mulavdić oživjeli ponovo među zidovima škole, smještajući ih u vremenski balon kojim su plovili sadašnji učenici u likovima prošlih.

Kako je Prva dokaz raznolikosti našeg grada i ljudi u njemu, pokazali su nam svestrani talenti naše škole, predstavljajući se tačkama gimnastike, pjevanja, sviranja flaute, klavira, bubnjeva, plesnih tačaka i drame.

Adna Hodžić, učenica 1a razreda, pokazala nam je kako stvari stoje u gimnastici i sve nas oduševila svojim umijećem rukovanja loptom i trakom te se nadamo da ćemo je imati priliku pratiti u njenom daljnjem usavršavanju u spomenutoj disciplini.

Malo ritma i pjesme u cjelokupnu manifestaciju su unijeli

članovi horske sekcije pod dirigentskom palicom profesorice Aide Kamenice te nam otpjevali pjesme "Mamma mia" i "We are the world". U publici smo mogli čuti zadovoljne komentare na njihov nastup, a ljepota izvedbe mnoge posjetitelje je prožela ježom.

Još jedna glazbena umjetnička duša nam se predstavila kompozicijom "With or without you" legendarne rok-grupe U2. Bio je to Mak Čampara za koga se iskreno nadamo, bit ćemo slobodni reći i predviđamo uspješnu karijeru pijaniste i koračanje stazama slavni. Neka nas se tada sjeti, neka spomene Staru damu kojoj je nekoć svirao na rođendan.

U snovite predjele povel nas je Nejra Buljubašić, učenica 1a razreda, svojom instrumentalnom izvedbom „Ples blaženih duša“ koju je odsvirala na flauti. Uz harmoničnu melodiju smo došli već do polovine manifestacije, od koje stvari kreću malo energičnije.

Uslijedila je tačka Dramske sekcije, pod rukovodstvom profesorice Lejle Tahirović, koja je adaptirala Nušićevu Vlast, kojoj smo se svi smijali, a posebno učenici kada su čuli „legendarnu“ izjavu: „Sve je predmete nekako prolazio, ali matematiku ne!“ – E pa, bez muke nema nauke!

Poslije smijeha, uslijedio je ples, koji su izvele razigrane učenice 1b razreda i sve nas razdrmale pred sami kraj. Raznobojnim i bogatim haljinama uljepšale su atmosferu ovog tako značajnog dana za našu školu.

Na kraju, umjesto pozdrava, učenik Adi Avdić nam se predstavio svirkom na bubnjevima i time označio kraj našem ugodnom druženju u kino sali, a njegov početak u zbornici škole.

RADIO SLOBODNA EVROPA SNIMIO REPORTAŽU O PRVOJ

U četvrtak, 7. februara 2013. godine, našu školu posjetila je ekipa radija Slobodna Evropa. Cilj ove posjete bio je napraviti reportažu o najstarijoj gimnaziji u Bosni i Hercegovini. Emisija je bila na državnim i lokalnim TV-stanicama, a oni koji su propustili priliku biti uz male ekrane, reportažu o našoj školi mogu pogledati na internet-stranici radija Slobodna Evropa. U snimanju reportaže učestvovali su Kenan Novalija, direktor Prve gimnazije, koji je govorio o značaju ove školske ustanove, Jasminka Filipović, profesorica historije, koja je ekipu radija Slobodna Evropa provela kroz Muzej i upoznala ih sa bitnijim sadržajima muzejske kolekcije i zaostavštinom velikih književnika, učenika Prve, koji su u posjedu škole. O školi su govorili i učenici iz svog ugla, ističući posebnosti ove ustanove. Dvije maturantice Enisa Redžepović, Iva i Elvira Karović, IVb su posebno izdvojile dosljednost u tradicionalnom pristupu učenju i radu zbog čega se učenici Prve gimnazije lako upisuju na fakultete i postižu vidljive rezultate na njima, a i dalje

u životu. Učenik IIIb razreda Admir Omeragić naglasio je značaj projekta razmjene učenika između Prve gimnazije i srednjih škola iz Njemačke kao i njihovu dugogodišnju tradiciju.

O Prvoj, njenom muzeju, kontinuitetu trajanja i ličnostima koje je odškolovala (i koje će odškolovati, op.a.) pisali su članak i pravili reportažu Klix.ba, jedan od najčitanijih portala u BiH, i državna televizija BHT1.

Sretni smo što dobar glas o našoj školi neprestano putuje, svakim danom sve dalje i glasnije.

Admir Omeragić, IIIb

“Vječita sarajevska otmjena dama”

Kada pričaš o pravim damama, ti nikad ne spominješ godine! Ali, otmjena dama iz ove priče je nešto posebno i ona, sa ponosom, naglašava svoje godine, jer ona nikada ne stari iako je davno “rođena”, ali svake godine sve je mlađa!

U sarajevske knjige “rođenih” upisana je 20. septembra 1879. godine, kao prva srednja državna škola interkonfesionalnog karaktera, a uvedena je pod imenom Realna gimnazija.

I kao da je te davne 1879. godine, na dan svog rođenja, ta plemenita dama ispila mitološki kup nektara, tog božanstvenog pića koji joj daje vječnu besmrtnost i ljepotu, sa kojom će ona živjeti, vjerovatno, dok god postoji i moj voljeni grad Sarajevo!

Fizički ti ćeš napustiti Prvu gimnaziju kada napuniš osamnaest godina i položiš maturski ispit, ali tvoja duša i sjećanja vječno će ostati i ploviti po njenim hodnicima i baš, kao da nikada, nisi ih ni napustio.

Pa i onda kada jednog dana odeš i tamo odakle se niko ne vraća, neko će se u nekom momentu, u nekoj priči oko Prve gimnazije, sjetiti tebe, tvog lika i tvog duha!

Ona i njeni učenici nikada ne “umiru” u sjećanjima onih koji se imaju čega sjećati i na jedan način ti poklanja jednu malu “besmrtnost”.

MATURANTI 2013

IVa

JEZIČKO IZBORNO PODRUČJE

Razrednik: Alihodžić Amela

1. Agić Irfan	18. Porča Berina
2. Barakovac Maida	19. Redžepović Enisa
3. Bjelonja Azemina	20. Sarvan Hana
4. Čelik Semra	21. Selimbegović Merjem
5. Dahić Faris	22. Smailbegović Hajrija
6. Drakovac Adin	23. Švraća Benjamin
7. Džeko Emina	24. Zalihić Amina
8. Džuho Adna	25. Zejnilović Dženan
9. Fazlinović Amina	26. Žutić Selim
10. Hamidović Adi	
11. Hasanović Amina	
12. Herenda Selma	
13. Hrustemović Aida	
14. Kalamujić Amila	
15. Karajica Azra	
16. Kreho Dino	
17. Muslić Naida	

IV6

PRIRODNO/DRUŠTVENO IZBORNO

Razrednik: Rahmanović Belma

1. Aljović Benjamin
2. Aljović Kerim
3. Avdović Edita
4. Bečirević Amina
5. Bota Anida
6. Brčić Iman
7. Brkanić Naida
8. Čekić Amer
9. Drino Džana
10. Dulić Rijad
11. Didelija Eldar
12. Ferušić Nadir
13. Fetahović Dina
14. Grabovica Ajša
15. Grabovica Nejra
16. Hadžiabdić Šejla
17. Hadžić Sadžida
18. Hujdurović Kenan
19. Hukić Lamija

20. Imamović Lejla
21. Imamović Merima
22. Karović Elvira
23. Kujundžić Amina
24. Omerović Eldin
25. Pehlivanović Amra
26. Poplata Amina
27. Rahić Adnan
28. Sirbubalo Merima
29. Skenderagić Mirza
30. Skenderagić Senad
31. Spahić Rialda
32. Šarić Amra
33. Širić Emina
34. Tirić Selma
35. Trto Arman
36. Zahiragić Adi
37. Zornić Lejla

IVd

MATEMATIČKO-INFORMATIČKO IZBORNO PODRUČJE

Razrednik: Bešlić Faruk

1. Bešić Almir	18. Krakonja Fikret
2. Cero Haris	19. Kruho Selma
3. Čajić Ajla	20. Krupalija Aida
4. Čavčić Emina	21. Mastilović Feđa
5. Čaušević Amela	22. Muhović Fatima
6. Čehić Anes	23. Nikšić Senad
7. Deović Kerim	24. Nuhić Almedina
8. Džanko Faruk	25. Osmanović Aida
9. Džanko Lejla	26. Poplata Emir
10. Fazlić Muamer	27. Selimović Anesa
11. Hajdin Nina	28. Subašić Belma
12. Huskić Nejla	29. Štrbo Selma
13. Iblizović Mia	30. Tica Mak
14. Junuzović Rizah	
15. Kamenjašević Maida	
16. Karčić Amela	
17. Krajčin Ahmed	

Ive

DRUŠTVENO IZBORNO PODRUČJE

Razrednik: Česko Sanela

1. Abaza Faris	19. Kavazović Amina
2. Baltić Azra	20. Kućan Faruk
3. Bašić Nedim	21. Lačević Emir
4. Bibezić Almedina	22. Mahić Mirvana
5. Biogradlić Azra	23. Maluhić Lejla
6. Božić Sara	24. Okić Lejla
7. Cibra Amna	25. Palinić Nina
8. Čagalj Aldijana	26. Pezo Dželila
9. Čengić Irma	27. Ramić Lejla
10. Čengić Selma	28. Ruhotina Anisa
11. Čoko Berina	29. Smajić Ajsela
12. Džanko Ajla	30. Softić Nadin
13. Džihić Mustafa	31. Strik Lejla
14. Esko Dženan	32. Strujić Eldar
15. Harbaš Amina	33. Štrbo Alma
16. Hrvčić Lejla	34. Tanović Mak
17. Hukara Hana	35. Tukić Naida
18. Karajić Arijana	

IVf

JEZIČKO IZBORNO PODRUČJE

Razrednik: Krluč Samir

1. Abadžija Dina
2. Arifagić Nidal
3. Avdić Adna
4. Bektešević Aida
5. Bičakčić Melisa
6. Dedić Arijana
7. Delalić Elma
8. Hodžić Azra
9. Hubijar Nejra
10. Hurić Nadina
11. Japalak Nerma
12. Kadić Adi
13. Kočo Hanan
14. Mehić Nedim
15. Milišić Lamija
16. Musić Emina

17. Novalija Adisa
18. Sarić Emina
19. Šadinlija Amila
20. Todorovac Besim
21. Uzunović Dženana
22. Vrpčić Emina
23. Vukmirović Nina
24. Zelić Zehra

Mika Antić, Posle ljubavi

Opraštamo se,
opraštamo se i strašno dugim nogama
odlazimo u svet.

Ti u svoju mladost
onuda iza fabrika,
iza pristaništa
i mosta,
niz raskršća koja se razilaze kao posvađani ljudi.

Ja u svoju mladost
onuda uz prugu,
gde trava ima okus vode,
peska
i sunca.

Nikad više nećemo sedeti u istoj klupi
ni jedno od drugog prepisivati zadatke,
ni deliti užinu na odmoru.
Nikada se više neću smeјati tvojim olinjalim lutkama
ni ti mom neukroćenom zvrku na temenu
za koji su me večito čupkali
oni što sede iza nas.
Nije ovo više završena samo jedna školska godina.
Kažu:
gotovo je detinjstvo.
Jedno veliko detinjstvo danas je gotovo.

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu

Kažu,
i svi su zajedno radosni
i kotrljaju se niz stepenice kao šaka prosutih klinkera,
i svi su smešni od zadovoljstva
kao plastelinske figure,
i svi su šareni i čudni
kao grad za vreme velikih praznika.

Samo ja znam:
nikada više,
nikada više,
nećemo se uhvatiti za ruke
ni hodati od ugla do ugla
i pokušavati uzalud da se setimo dok ćutimo
nečega vrlo važnog,
nečega toliko ogromno važnog
čega se razdvoјeni nikada više nećemo moći setiti.

TRADICIONALNO PREDSTAVLJANJE PRVIH RAZREDA

U petak, 22. marta 2013. godine, održano je već tradicionalno predstavljanje prvih razreda u našoj školi. Bila sam član komisije za izbor najreprezentativnijeg razreda. Čudno je sjediti za klupom i ocjenjivati učenike koji su u situaciji u kojoj sam i ja bila nedavno (čini mi se kao da je bilo jučer). Prije nego što je sve počelo, mislila sam da ću biti stroga. Htjela sam strogo ocjenjivati i paziti na svaki detalj, svaku sitnicu. Međutim, već od prvog odjeljenja javilo se nešto u meni, neka vrsta sjetne tuge, nostalgije. Tu, na sceni Prve gimnazije, gdje sam imala svoje prve monologe, stoje novi

ljudi. Oni koji su tek došli i ostat će tu još tri godine, gotovo pa bezbrižni i tako uzbuđeni zbog srednjoškolskih dana koji ih čekaju. Vidjelo se to na njima. Nisam očekivala da ću gledati svaku tačku od glume i plesa, do pjevanja i sviranja koju je svako odjeljenje izvelo. Trud koji su uložili je bio primijetan i mogu slobodno reći da sam ponosna na sve do jednog učenika koji je učestvovao. Svaki član žirija je imao osmijeh na licu koji pokazuje upravo taj ponos. Pomislila sam kako je nevjerovatno da u jednoj generaciji, u jednoj školi, u nekoliko odjeljenja postoji toliko različitih osobenosti i talenata: gimnastika, gluma, smisao za humor, smisao za pisanje iskrenih recitala, plesne tačke, sviranje na različitim instrumentima, klaviru, bubnjevima, gitari, flauti, violini, violončelu. Nevjerovatno mi je bilo to kako su svi oni mogli da izazovu iskrene reakcije kod nas koji smo ih gledali. Osjećaji su se smjenjivali. Prvi put u četvrtom razredu mi je, priznajem, bilo žao što napuštam srednju školu. Gledala sam ih i bilo mi je drago što i ja osjetim tremu, baš poput one kada sam se sa svojim razredom predstavljala prije tri godine. Još mjesec do kraja, mjesec do početka, bila sam na pola. Čak sam osjetila taj takmičarski duh koji su prenijeli na publiku. Sjetila sam se koliko se, prilikom ovakvog dešavanja, kolege iz školskih klupa zbliže, postanu prijatelji i više se upoznaju. To su pokazali i na multimedijalnim prezentacijama koje su napravili, a koje su bilježile njihovo pripremanje i zanimljivosti po kojima se učenici mogu prepoznati. Ipak, lijepo je što još toliko toga imaju da istraže zajedno. Svako odjeljenje je bilo jedinstveni kolektiv i zbog toga je bilo teško odrediti ko će pobijediti. Ali oni znaju da je mnogo bitnije ono što su stekli prilikom predstavljanja. Došli su naoružani hrabrošću, a otići će sa još mnogo toga. Prošla sam sve to, a u tom periodu je ostao veliki dio mene.

Izabrali smo Ib kao pobjednički razred. Presudila je raznovrsnost u predstavljanju. Oni će slaviti svoju pobjedu u slobodnom danu, negdje na izletu koji stiže kao nagrada za najbolje.

Ipak, svima im čestitamo na hrabrosti, inovativnosti i raskoši talenata koje su predstavili.

Novinar: Rjolda Spahić, IV6

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu

... iz ugla Ib

Osvojeno prvo mjesto je našem odjeljenju donijelo izletovanje na Husremovcu, otprilike negdje na prostoru gdje Igman džentlmenski ustupa prirodne ljepote Bjelašnici. Neki od nas su bili u prilici i prije posjetiti Šumarski dom, ali upoznavanje s prirodom i brojnim izvorima pitke vode u društvu razrednice Eme Hadžić imalo je posebnu čar.

Ilma Smajić, Ib

Razmjena učenika u Friedrichshafenu

Nakon dugog očekivanja, 31 učenik naše škole je u petak, 19. aprila, krenuo na put za Friedrichshafen. Iako je putovanje trajalo više od 17 sati, učenicima je uz dobro društvo taj put proletio za 17 minuta. U pratnji učenika išle su i profesorice Paša Sarić i Amela Alihodžić.

Po dolasku učenici su se smjestili kod svojih domaćina, koji su pokazali izrazito gostoprimstvo. ovogodišnji program razmjene učenika bio je tako lijepo osmišljen da je sedmica boravka na Bodenskom jezeru vrlo brzo prošla. Učenici su imali priliku biti na nastavi te upoznati njemački sistem obrazovanja. Mnogi su usavršili i svoje znanje njemačkog jezika. Pored boravka u Friedrichshafenu, posjetili smo Austriju i Švicarsku. Vozili su se žičarom u Bregenzu, te uživali u vodopadima Rajne u Švicarskoj. Jedan dan bio je rezervisan za kuhanje, pri čemu su učenici iz Sarajeva pokazali svoje kulinarsko umijeće, kuhajući poznata njemačka jela za svoje domaćine. Većini učenika najviše se dopao adrenalin park i vožnja preko Bodenskog jezera.

Odlazak u Njemačku za sve učenike predstavlja jedno veliko iskustvo jer su imali priliku odmarati se i naučiti mnoge korisne stvari, a u isto vrijeme upoznati nove prijatelje.

Novinar: Admir Omeragić, III-6

IZVJEŠTAJ SA PUTOVANJA U PADERBORN

Dana 23. aprila 2013. godine, grupa od 12 učenika iz Prve gimnazije u sljedećem sastavu: Nela Džomba, Tina Franjić, Adin Drakovac, Nejra Đulančić, Anesa Opijač, Enisa Redžepović, Edna Mutapčić, Amar Merdan, Amina Lagumdžija, Adi Hamidović, Amina Hasanović i Tajra Lulo, zajedno sa profesorima Aidom Bećom, Oskarom Prebanićem i Zlatom Simović krenuli su avionom u njemački gradić Paderborn. Cilj putovanja je bio završni rad na projektu pod nazivom „Looking Back, Moving Forward“ pod pokroviteljstvom

fondacije „Europeans for Peace“. Let je protekao u najboljem redu. Po slijetanju u Keln (Köln), na aerodromu su nas dočekali učenici iz Paderborna i njihov profesor Frank Dunšen (Frank Dunschen). Proveli smo sat vremena u Kelnu, razgledajući grad a potom se vozom uputili u Paderborn. U 20h smo stigli u Paderborn gdje su se učenici iz Bosne smjestili kod učenika-domaćina iz Njemačke, a profesori su se uputili u hotel.

U srijedu, 24. aprila, posjetili smo muzej Vevelsburg (Wewelsburg) gdje smo nedaleko od njega vršili ekshumaciju nekadašnjeg logora, a potom smo uz predavanje obišli Muzej.

U četvrtak, 25. Aprila, imali smo prijem kod uprave škole u Elsenu (Gesamtschule Paderborn-Elsen) nakon čega smo proveli dan završavajući materijal za projekt. Učenici su bili organizovani u grupe i vrijedno su radili.

U petak, 26. Aprila, bili smo u posjeti gradonačelniku Paderborna gdje smo srdačno dočekan i gdje nam je održana prezentacija o gradu. Nakon koktela obišli smo grad, a u večernjim satima smo razgovarali o planovima završetka projekta.

U subotu, 27. aprila, učenici zajedno sa profesorima su posjetili Dortmund. Na raspolaganju smo imali nekoliko sati da obiđemo grad. Poslije podne smo se vozom uputili u Paderborn i proveli smo večer u kuglani, zabavljajući se.

Nedelja, 28. april, bila je dan predviđen za odmor. Učenici su uživo gledali fudbalsku utakmicu, a profesori su posjetili Bielefeld (Bielefeld).

U ponedjeljak, 29. aprila, u ranim jutarnjim časovima otišli smo u školu gdje smo vrijedno radili na završnim detaljima u vezi sa projektom. Prezentacija je bila zakazana u 17h. Prezentaciji su prisustvovali direktorica škole sa profesorima, roditelji učenika-učesnika u projektu i drugi pozvani gosti. Prezentacija je protekla u najboljem redu i bila je pozdravljena gromoglasnom aplauzom i mnogobrojnim pohvalama od strane direktorice, gospođe Anne Greipel-Bickel. Druženje smo nastavili sa učenicima i profesorima u obližnjem restoranu gdje smo se na primjeren način oprostili od učenika i profesora iz Njemačke.

U utorak, 30. aprila, u ranim jutarnjim časovima uputili smo se vozom u Keln gdje smo imali vremena da čekiramo karte i da se ukrcamo u avion za Sarajevo. Let je protekao u najboljem redu. Nakon slijetanja na sarajevski aerodrom učenici su se zajedno sa roditeljima uputili svojim kućama, noseći u srcima pregršt zanimljivih utisaka sa proteklog putovanja.

prof. Zlata Simović

MICC: Učenice naše škole u Krzyżowi

Prva gimnazija je jedina škola u našem gradu koja je dobila čast da učestvuje na prvom projektu Model Međunarodnog krivičnog suda (Model of International Criminal Court - MICC). Procedura je bila jednostavna - od velikog broja prijavljenih izabrano je 6 odličnih učenica naše škole: Berina Vrhovac, Nejla Jahić, Hana Sarvan, Jasna Čičić, Jasmina Alendar i Ena Hasković (ja), koje su putovale u pratnji profesorice Melihe Trumić.

Model međunarodnog krivičnog suda predstavlja simulaciju suđenja za učenike srednjih škola iz cijelog svijeta, a ove godine se održao prvi MICC na kojem su, uz Poljsku i Njemačku, uzele učešće i zemlje Balkana – Srbija, Hrvatska te Bosna i Hercegovina. MICC sadrži treninge, diskusije i radionice uz simulaciju Međunarodnog krivičnog suda. Svako od učesnika dobiva zadatak da radi na nekom od četiri slučaja, u vidu tužioca, branioca ili suca. Učenici su također mogli izabrati ulogu i u pres-timu čiji je zadatak napraviti izvještaje o svim događajima projekta. MICC se održava u Krzyżowi u Poljskoj. Krzyżowa je malo selo u zapadnom dijelu Poljske, blizu Wroclawa, gdje živi približno

200 stanovnika. Poznato je prvenstveno po prvom pokretu protiv naci režima, koji je održan ovdje, a sada je sjedište Međunarodnog omladinskog centra, koji podržava miran i tolerantan život u Evropi.

Put do Poljske bio je naporan, trajao je punih 30 sati. Ipak, vrijedilo je svake minute provedene u busu. Dani u Poljskoj prolazili su u brojnim radionicama na temu ljudskih prava, predavanjima o Međunarodnom krivičnom sudu, instrukcijama o pisanju legalnih rasprava i pripremanju materijala za simulaciju suđenja, što je ujedno bilo i najbitnije za ovaj projekt. Učenici su mogli raditi na jednom od četiri ponuđena slučaja: Dražen Erdemović (osuđen za ubistvo između 10 i 100 civila u Srebrenici), Friedrich Flick (optužen za izrabljivanje ljudi u svojim fabrikama tokom II svjetskog rata), Ruggiu (direktno i javno iniciranje genocida u Africi) i Bikindi (poticanje genocida u Africi vlastitim pjesmama). Tokom suđenja, učenici su poštovali pravila suda, oblačenja, a strana koja je imala najbolje argumente je i pobijedila.

Hana Sarvan, kao maturantica naše škole, prijavila se sa ciljem da stekne znanje prije predstojećeg upisa na fakultet i o samom projektu kaže: „Oduševljena sam projektom i kompletnim sadržajem. MICC me je uvjerio da je moja odluka o upisu Pravnog fakulteta u Sarajevu zaista ispravna za mene.“

Kao i svaki projekt, i ovaj je imao vrijeme opuštanja i zabave. Svaki dan u 16h je organiziran „Coffee break“ (pauza za kafu) uz kolačiće, a navečer su se druženja neformalno odvijala do ranih jutarnjih sati. Također, prva večer u Poljskoj je nosila naziv „Međukulturna noć“, gdje su sve zemlje učesnice predstavile prepoznatljivosti i ljepote svoje domovine. Naše učenice su uz virtuelnu prezentaciju donijele i konkretna obilježja: bosanski sudžuk, travnički sir, lokum..., a posjetioc i drugi učesnici su itekako bili zadovoljni ukusnom promocijom. Posljednji dan je bio rezerviran za posjetu Wroclawa. Veličina, arhitektura, živost i, najvažnije od svega, ljudi su ostali svim posjetiocima u najljepšem sjećanju.

Ušli smo u projekt kao neiskusni tinejdžeri, a napustili ga kao iskusni advokati. Profesorica Meliha Trumić je oduševljena projektom: „U ovih 6 dana učesnici su prošli edukaciju i vježbu u području ljudskih prava, koja bi kod nas na fakultetima trajala godinama. Na osnovu ovoga zaista mogu odlučiti da li žele izabrati pravo za svoju buduću profesiju. I, naravno, uz sve to, učenicima se pružila prilika da se druže sa svojim vršnjacima iz susjednih zemalja i zemlje domaćina i međusobno upoznaju, što će im pomoći da bolje razumiju jedni druge, slušajući njihove strane iste priče.“

Suze na rastanku su pokazale da je ono što ćemo najviše pamtiti od cijele Poljske druženje sa našim kolegama vršnjacima iz ostalih zemalja učesnica, a posebno sa Balkancima. Ovo nam je bila savršena prilika da se upoznemo sa našom generacijom i konačno razbijemo stereotipe koje imamo jedni o drugima.

NOVINAR: Ena Hasković, III f

NINA BADRIĆ

Dan kao i svi ostali. Došli smo u školu i sjeli u školske klupe. Vijest koja nas je oduševila, brzinom svjetlosti proširila se među svim učenicima. Dolazi Nina Badrić!

Imali smo pozitivnu tremu i nadali se da će baš u naš razred ući ta popularna diva. Ipak, samo je moj razred, III-a, imao sreću da umjesto nastavnog časa provede ugodnih pola sata u druženju sa Ninom Badrić. Ne trebam posebno govoriti o veličini naše radosti u trenutku kada nam je podijelila po dvije karte za koncert u Zetri (koji je, usput, bio nezaboravan). Emina Islamović i ja zapjevale smo njenu, za mene najljepšu baladu, „Čarobno jutro“. Trenutak kada sam stala ispred nje i počela pjevati bio je vrhunac moga ushićenja, najljepši i najuzbudljiviji. (Pa ja sam pjevala Nini!!!)

Iznenadila me njena opuštenost, pjevala je s nama i sve vrijeme se smijala, što nas je ohrabrilo da nastavimo. Silno uzbuđenje i trenutak kad me je uhvatila za ruku završili su mojom potpunom zbunjenošću. Sve je zvučalo kao film, a tako i bijaše. Sada je moja želja da se bavim pjevanjem još jača i čvršća, a ovaj doživljaj je učinio da budem i bliža svome snu.

Cijelu priču zabilježila je kamera Hayat TV-a i podijelila je s javnošću još istog dana, a ja je sada dijelim s vama...

Novinar: Đeneta Boja, IIIa

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu

SAŠA LOŠIĆ LOŠA

Bivši učenik Prve gimnazije Saša Lošić, zajedno sa članovima grupe "Plavi orkestar", također je posjetio Gimnaziju.

U Muzeju škole družio se sa učenicima i podijelio im karte za koncert Plavog orkestra (Zetra, 19. april 2013. Godine). Na kraju, zajedno sa njima otpjevao je pjesmu "Čekat ću te, moja Buce, kraj Prve gimnazije..." sa kojom naša škola i danas putuje svijetom.

POSJETA IZ FRANCUSKE

Novi Polet, 2012, br. 45

U srijedu, 15. maja 2013. godine, našu školu posjetila je grupa učenika i profesora iz Verdena. Proveli su pet dana u našem gradu. Cilj ove posjete bio je jačanje saradnje između Sarajeva i Verdena.

Goste je najprije ugostio direktor Prve gimnazije, prof. Kenan Novalija, koji je predstavio historijat škole, pritom naglašavajući da je naša škola najstarija gimnazija u Bosni i Hercegovini. Predstavljene su i aktivnosti škole, te uspjesi koji učenici često postižu.

Nakon toga gosti su obišli i Muzej Prve gimnazije, u kojem im je od strane profesorice historije Jasminke Filipović predstavljena historija Bosne i Hercegovine tokom Prvog svjetskog rata. Upravo u tome leži i glavna poveznica ova dva grada. Povod za početak Prvog svjetskog rata desio se u Sarajevu 1914. godine, a završen je četiri godine kasnije potpisivanjem sporazuma u Verdenu. Profesori obiju škola slažu se da su Sarajevo i Verden "gradovi mučenici".

S obzirom da u našoj školi učenici uče i francuski jezik, profesori iz Francuske istakli su da bi se u narednim školskim godinama trebala izvršiti razmjena učenika Prve gimnazije sa učenicima iz Verdena. Na taj način bi još i više učvrstili odnos između ove dvije države, a učenici bi bili u prilici upoznati novu kulturu i običaje, kao i školski sistem u Francuskoj.

TO SAM JA - STRANAC

Hasanović Amina, IVa

Već mjesecima gledam u zidove. Ništa i nikoga na svijetu ne poznajem bolje. Možda sam, vrlo davno, u njima i tražio neko lice. Ali to lice je imalo boju sunca i plamen žudnje. Uzalud sam ga tražio. Sad je svršeno s tim. Sada više nema povratka. Bilo je ono što je moralo biti.

Svaki dan su mi željeli govoriti o Bogu, ali sada nije bio čas za to. Ostalo mi je premalo vremena i ne želim da ga gubim. Nisam vidio poentu u stalnim posjetama svećenika, odloženim suđenjima i pokušajima da se moji postupci objasne načinom mog razmišljanja i načinom na koji sam svoj život vodio.

Ko su oni da mi govore o tome? Zašto uopće gube vrijeme trudeći se da dokažu da mi se dešavalo da zaželim drugačiji život i da se kajem zbog ovog koji živim? Ispitivali su koliko sam svjestan onoga što se desilo, da li sam siguran da je to ono što sam želio.

Siguran sam u to da sam sada živ, siguran sam u sebe, u svoj život, u sve. Sigurniji sam od njih koji mi sude. Ja sam bio upravu, i sad sam upravu, oduvijek sam upravu. Živio sam na ovaj način, a mogao sam živjeti i na drugi. Činio sam ovo, a ne ono. Nisam učinio tu i tu stvar, a učinio sam onu drugu. Pa šta? Svi su oni uvjereni u svoje stavove, je l' da? A ipak, nijedno njihovo uvjerenje ne vrijedi koliko jedna ženska vlas. Nisu sigurni ni u to da su živi. Žive kao mrtvaci.

Ništa, ništa nema značaja i ja dobro znam zašto. Pokušavaju nametnuti pravila koja im odgovaraju i još ih opravdavaju postojanjem Boga. Iz dubine moje budućnosti, u toku cijelog ovog besmislenog života koji sam vodio, neki mračni dah dopirao je do mene kroz godine koje još nisu došle i taj dah je na svom putu izjednačavao sve što mi se nudilo u godinama koje sam i onda proživljavao, a koje nisu bile ništa stvarnije. Šta me se tiče tuđa smrt, šta me se tiče njihov bog, život koji neko izabere, sudbine za koje se neki opredjeljuju, kad je već jedna sudbina morala izabrati mene, pored hiljade povlašćenih, koji govore da su mi braća. Svi su povlašćeni. Samo povlašćenih i ima. Svi se predaju istom sistemu koji ih guta. I njih će osuditi, ako i na trenutak odstupe.

Shvataju li oni da ništa nema smisla? Svi ćemo mi umrijeti, zašto je važno kada i gdje će se to desiti? Zar je važno što mi je Remon drug koliko i Selest koji vrijedi više od ovoga? Zar je važno što Marija pruža danas svoje usne nekom drugom Mersou? Mi nemamo ništa. Vrijeme prolazi preko nas, ostavljajući nišane i pusta sjećanja koja ubrzo nakon nas blijede i nestaju. Šta više od toga možemo očekivati? Ništa ne možemo promijeniti. Nadomak smrti osjetimo se oslobođenim i spremnim da sve ponovo proživimo.

Kao da me ovaj gnjev očistio i sasvim oslobodio od nade, ja sam se, pred ovom noći, prvi put potpuno prepustio nježnoj ravnodušnosti svijeta. Osjećajući da mi je tako sličan, najzad tako srodan, blizak, uvidio sam da sam bio i da sam još sretan. Ništa više od svog života nisam ni tražio. Siguran u sve što sam imao i još uvijek imam, očekujem konačni završetak ovoga uz osjećaj sreće i ravnodušnosti prema onome što će se desiti, sve svoje nosim sa sobom.

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu

U povodu stogodišnjice rođenja velikog Camusa

Albert Camus;

tragač za srećom i filozof apsurdna

Albert Camus rođen je 7. novembra 1913. u Mondoviju, u Alžiru, a umro je 4. februara 1960. godine. Otac mu je stradao za vrijeme Prvog svjetskog rata, a othranila ga je i školovala majka. U njegovom su razvoju veliku ulogu imali pozorište i nogomet.

Tokom Drugog svjetskog rata Camus je bio član organizacije Combat (ogranak pokreta otpora), koja je ilegalno štampala istoimeni časopis. Organizacija je radila protiv nacista, a Camus se koristio **pseudonimom Beauchard**.

Nakon Drugog svjetskog rata Camus se istaknuo kao dramski pisac, a njegov *L'homme révolté* (Pobunjeni čovjek) potaknuo je polemiku sa Sartreom, **što je jedna od najslavnijih intelektualnih rasprava uopće**.

Do razilaženja je došlo jer, unatoč prihvaćanju općih načela egzistencijalizma, Camus se nikako ne slaže sa Sartrovim poimanjem egzistencijalizma koji je ništavilo. Camus smatra da se apsurdnost života ne može poistovjetiti s ništavilom i, isto tako, da u poretku bitka egzistencija ne može prethoditi čovjekovoj esenciji.

Tokom 1950-ih Camus je **velik dio svog rada i aktivizma posvetio ljudskim pravima**. I nakon ovoga ostaje ustrajan u svom pacifizmu i protivljenju smrtnoj kazni. Njegov najznačajniji doprinos u borbi protiv smrtno kazne je esej koji je zajedno s njim napisao književnik Arthur Koestler, osnivač **Lige protiv smrtno kazne**.

Godine 1957. Švedska akademija dodijelila mu je **Nobelovu nagradu za književnost** zbog njegove važne literarne produkcije, koja s jasnom ozbiljnošću osvjetljava probleme ljudske savjesti naših vremena. Nagrada mu nije službeno uručena zbog romana *Pad*, nego, kako on sam kaže, zbog njegovih eseja *Razmišljanja o giljotini*.

Jednom ga je njegov prijatelj pitao je li mu draži nogomet ili pozorište. Camus je odgovorio: „Nogomet, bez razmišljanja.“

Filozofija apsurdna

Camusov prvi značajni doprinos filozofiji je njegova teorija apsurdna koja govori da ljudi teže ka jasnoći i smislu u svijetu koji ne nudi nijedno od to dvoje.

Pojam apsurdna glavni je pojam Camusove filozofske misli, tako da se on smatra filozofom apsurdna. Apsurd kod Camusa označava besmislenost ljudskog života, koja se ne može osmisliti putem revolta, ali tim revoltom utječe na svoju veličinu i dostojanstvo.

Važno je, dakle, da čovjek u svakom trenutku svojega života posjeduje viziju prošlog, sadašnjeg i budućeg osobnog identiteta.

Čitav njegov opus temelji se na ideji apsurdna ljudske egzistencije. **Modernog čovjeka naziva bludnim, ciničnim monstrumom, a kao suprotnost svijetu današnjice evocira antičku Grčku, koja je "u svemu znala naći pravu mjeru".**

Filozofija sreće

Camus je u isto vrijeme hedonista i moralist, filozof i strasnik, vrhunski stilist i angažiran pisac. I makar je apsurd riječ koja se najčešće vezuje za Camusa, ključna riječ njegovog (književnog) svijeta jest ipak riječ sreća. Posljednji pridjev u Kugi i Mitu o Sizifu je identičan: **sretan**. Sizifa trebamo zamisliti sretnog, a kuga će svoje štakore poslati na sretan grad, dok prvi Camusov roman, roman koji nije objavio za života, a koji se često smatra skicom za Stranca (glavni junak tog Ur-Stranca zove se Mersault!) nosi naslov **Sretna smrt**. Riječ je, dakle, o sreći.

U Camusovom se djelu ne traga za izgubljenim vremenom, nego za srećom.

Ljeto, naprimjer, počinje Holderlinovim motom "Ali ti si rođen za bistar dan..."; a završava rečenicom: "Uvijek sam imao dojam da živim na otvorenome moru, okružen prijetnjama, u srcu kraljevske sreće." Ponovo sreća! Od djetinjstva na pola puta između bijede i sunca, djetinjstva kojim je vladao divan zanos, **Camus je bio tragač za srećom**.

Čovjek koji je govorio: "Ovo je moj svijet i ja ne mogu živjeti mrzeći ga", morao je tragati za srećom. Potragu, odnosno život prekinula je nesreća. Bilo je to lice njegove smrti. "Ljudi umiru, oni nisu sretni".

Apsurdna smrt

Varirajući čuvenu frazu Dostojevskog iz "Braće Karamazovih" Albert Camus često je govorio da nema ništa sramotnije od smrti djeteta i ništa gluplje od smrti u automobilskoj saobraćajnoj nesreći. I tako posredstvom već poslovične sudbinske ironije pisac koji je uz svoje ime neodvojivo vezao pojam apsurdna umro je smrću glupom i apsurdnom.

Albert Camus preminuo je 4. februara 1960. u automobilskoj nesreći u okolici Sensa, u mjestu Villeblevin. U džepu njegovog kaputa je bila neiskorištena karta za vlak. Zbog toga neki pretpostavljaju da je planirao ići vlakom, no odlučio se za automobil.

Citati

Jedan savjet, prijatelju: ne čekaj Sudnji dan – svaki je dan sudnji.

Naučio sam, da tako kažem, živjeti s mišlju da nikada neću naći mir i sreću. Ali još uvijek ću sve od sebe dati između ta dva trenutka.

Ne trudi se... Svijet je nevažan! Onaj koji to uviđa zadobija slobodu. Mrzim vas jer niste slobodni!

Vi koji vrlinu prodajete a sanjate o sigurnosti kao što djevojka sanja o ljubavi, vi koji ćete umrijeti u strahu ne znajući da ste lagali cijelog života...

Uvijek sam nagonski slijedio neku nevidljivu zvijezdu... U meni je neka anarhija, neki strašan nered. Stvaranje me stoji tisuću smrti, jer se radi o redu, a čitavo moje biće odbija red. Ali bez njega bih umro razbacan.

U svijetu bez iluzija čovjek je stranac.

Uspjeh ne dolazi sam po sebi, za njega se valja izboriti.

Neznatna činjenica: ljudi često vjeruju 'da su me već susreli'.

Bol i njeno katkad ružno lice. Ali treba ostati s njom i proživjeti je da bi se platila cijena. Uništiti se u njoj zato što smo se usudili uništiti druge.

Istina ovog stoljeća: što je čovjek iskusniji, postaje sve veći lažljivac. Završiti s tim i svim ostalim i reći ono što je najdublje u meni.

Javna tribina: Ja – učenica, sutra žena, majka, supruga, stručnjak, naučnik, političar

U utorak, 26. 3. 2013. godine u našoj školi, pod vodstvom organizacije „Djeca - stubovi svijeta“, u okviru manifestacije „X proljetni dani odgoja i moralnih vrijednosti“, održala se javna tribina na temu: „Ja – učenica, sutra žena, majka, supruga, stručnjak, naučnik, političar“. Cjelokupnu manifestaciju je vodila gospođa Fatima Hukić, a pod pokroviteljstvom USAID-a.

„Tribina je posvećena djeci i za cilj ima promoviranje vrijednosti odgoja djece kao najvažnijeg i najkompleksnijeg zadatka čovječanstva“, izjavila je predsjednica Udruženja Fatima Hukić, naglašavajući svoju uvjerenost da će mlade generacije izgraditi

BiH, te od nje napraviti domovinu ljubavi.

Jedan od ciljeva tribine bio je predstaviti mlade žene, jake djevojke kao potencijalne uzore u životu, pa smo imali tri iznimno zanimljive gošće: Zanu Marjanović, poznatu bosanskohercegovačku glumicu, stalnu članicu „Kamernog teatra 55“ te osnivačicu i predsjednicu „Magacin kabarea“, Sabinu Ćudić, svestranu djevojku, dobitnicu mnogobrojnih akademskih stipendija te preko pedeset međunarodnih priznanja i nagrada na takmičenjima u debati i javnom govoru, kao i Ines Kavalec, majku dvoje djece, od kojih je jedno (11 godina) s poteškoćama u razvoju, predsjednicu Udruženja porodica djece/osoba s poteškoćama u razvoju „Dajte nam šansu“. Svojim iskustvima i životopisima one su nadahnjivale mnogobrojne učenike, a i goste koji su prisustvovali tribini. Učenik drugog razreda naše škole Hamza Agić je napisao literarni rad na istoimenu temu i oduševio sve prisutne razumijevanjem ovog, primarno ženskog pitanja. Učenice trećeg razreda Selma Hadžiabdić i Selma Rina Hodžić su imale zadatak zapisničara, te su na zatvaranju manifestacije pročitale svoje zaključke i utiske. Mojoj malenkosti je pripala čast da budem moderator projekta i voditelj debate koja je bila zaključak na tribinu. Bitno je istaknuti da su prisutni učenici bili nadahnuti govorom svake gošće i pokazali se

veoma aktivnim i znatiželjnim pa su postavljali različita pitanja vezana za budućnost mladih u našoj državi i iznosili vlastite stavove. Cjelokupna manifestacija je trajala od 21. 3. 2013. do 27. 3. 2013. godine.

Direktor Prve gimnazije Kenan Novalija istaknuo je veliku korist ovakvih projekata jer smo svakodnevno svjedoci neravnopravnosti kad je u pitanju ženska populacija. Prva gimnazija nije imala primjere neravnopravnosti od 1919. godine otkad ovu školu pohađaju učenice, i u kojoj je od deset mandata osam direktorskih pozicija pripalo ženama, zbog čega je škola i izabrana kao mjesto realizacije projekta.

Zahvalni smo organizatorima koji su aktualizirali ovo pitanje i podstaknuli učenike (možda najviše učenice) Prve da razmisle i pronađu u sebi snagu i podsticaj da i sami postanu uspješan spoj uloga koje, vidjeli smo, ne moraju isključivati jedna drugu ta da grade svoju ličnost na univerzalnim vrijednostima.

Poslije je uslijedila posjeta članu Predsjedništva BiH Bakiru Izetbegoviću kojoj su prisustvovali gospođa Hukić i učenici škola učesnica u projektu zajedno sa direktorima: Prva gimnazija u Sarajevu, Gimnazija „Meša Selimović“ iz Tuzle, Srednja škola metalških zanimanja i Srednja zubotehnička škola iz Sarajeva. Gospodin Izetbegović je pohvalio njihove aktivnosti i istakao važnost obrazovanja utemeljenog na ispravnim moralnim i etičkim vrijednostima.

Nadamo se većem broju sličnih projekata, u kojima učenici rado učestvuju, i u budućnosti – jer na nama svijet ostaje.

Novinar: Elma Durmo, IIIId

Žena je, kako kazuju svete knjige, nastala od muškarčevog rebra. Zato se postavlja pitanje zašto je baš taj dio tijela odabran da od njega nastane tako snažno, a opet nježno i krhko biće poput žene. Neki muškarci su odmah, i bez imalo razmišljanja, dolazili do zaključka da upravo iz tog razloga žena treba da bude njihovo vlasništvo, prema kojoj će se ophoditi kao da je predmet, a ne živo biće. To rebro, smješteno tu uz samo srce, dovoljno je nježno da ne ometa ritam života, a opet tako čvrsto i snažno da ga uvijek zaklanja i štiti. Takve su i žene, majke koje bdiju do duboko u noć nad uplakanim djetetom, supruge koje pored svih obaveza pronalaze vrijeme za muža i sestre koje će učiniti sve za svoga brata. Zbog svega toga, zaslužile su da se prema njima ophodi kao prema bićima načinjenim upravo od rebra, a ne od glave da se njome vlada i ne od stopala da se po njoj gazi, nego da bude ravnopravna sa muškarcem kako je i sam Bog odredio.

Vladalo se, ponižavalo i gazilo po ženama kroz cijelu historiju, a one su ipak opstajale i onda kada je bilo najteže, te činile mudre pothvate na koje su mnogi muškarci bili zavidni. Tako je posljednja bosanska kraljica Katarina, povlačeći se pred neprijateljem, naredila da se konji potkuju naopako, kako bi prikrila trag i spasila ono što se spasiti može. Ali koliko god bile jake, mudre i izdržljive, prema djeci postaju slabe, krhke i nježne. Historija je puna događaja kada su im nemilosrdno oduzimali djecu, raskidali vezu koja se od nježnih struna ljubavi svijala baš ispod tog čvrstog rebra u krkom majčinom srcu. Često, u tim turobnim surovim vremenima, te hrabre žene je slamala tuga za njihovim najvećim blagom, njihovom djecom. Kako je to čudno: instikt majke je u odnosu na misteriju života dublji i pronicljiviji, ali majkama nije dato da riječima izraze nagon koji im izvire iz duše, da ga iskuju pretvarajući ga u uvjerljive argumente, već da ostaju nemoćna stvorenja, uplašena pogleda osuđena na šutanje pred zemaljskim mudrovanjem očeva. To je poput mača probadalo srca kraljici Katarini, Hasanaginci i mnogim drugim majkama koje zbog ratova i „muškog“ ponosa izgubiše svoju djecu. Iako nikada nisu bile za besmisleno ubijanje, ipak u najtežim i najkrvavijim ratovima žene su ostajale uz svoje muškarce, pa su se čak borile kao i oni, kada je to bilo neophodno. Postoji predanje da su najveći otpor austro-ugarskoj vojsci upravo pružile Bosanke i Hercegovke, koje su na kraju nemilosrdno bacane sa visokih minareta, odakle su i pružale otpor. Do nedavno je ženama bilo uskraćeno pravo na sticanje znanja - obrazovanje, kao da se svjesno željelo uskratiti sve ono što bi ih osamostalilo, oplemenilo, uzdiglo i ojačalo. Tako su, umjesto da idu u školu, radile veoma teške poslove provodeći i po šesnaest sati na poljima, u rudnicima i fabrikama. A poslije bi ih čekao najteži zadatak – zadatak majke. U tom bizarnom, neshvatljivom sistemu vrijednosti, noseći to teško breme života, nisu imale vremena posvetiti se djeci. Posebno su bila zapostavljena ženska djeca kojoj nije bilo dozvoljeno ni osnovno školovanje, već su odmah u ranoj mladosti, pripremane za najteže zadatke. Zato moram spomenuti Lauru Papo Bohoretu, prvu viskoobrazovanu Sarajku, koja je pored rušenja tabua o nesposobnosti žene, dala ogroman doprinos i za ostvarivanje njihovih prava, kao i Mis Irbu, plemenitu ženu-heroinu, koja se cijelog života borila za prava Bosanki, za njihovo obrazovanje. Stoga i ne čudi činjenica da je sav svoj imetak poklonila za izgradnju, isključivo, ženskih škola. I tako, mijanjajući svijet oko sebe, izbore se za svoja prava i pokazale da se one pod teškim udarcima samo povijaju, dok se muškarci lome. Žena nije ovsina o muškarcu niti približno onoliko koliko je muškarac ovisan o ženi koja mu, prije svega, daje život, a zatim i taj život čini ljepšim. Svoju vrijednost, dokazale su i u proteklom ratu, pretrčavajući raskrsnice smrti dok bi nosile vodu, čelale u redu za hljeb, pomagale ranjenima. Jasmina Prpić – žena Evrope, je jedna od onih koje su svjedokom da je znanje jedino što nam niko ne može oduzeti. Izbjegla je iz rodne Banje Luke i upravo znanjem se izborila za svoj položaj u Njemačkoj, promijenila sliku o bosanskoj ženi i sav svoj rad posvetila ženama i njihovim pravima širom svijeta. Mnogo je takvih heroína izrodila naša domovina. One su, stoga, zvijezde vodilje koje vi mlade djevojke trebate slijediti. One su dokaz da budućnost, koja stoji pred ženama, uopće nije crna i da se žene svojim znanjem, snagom i upornošću mogu nositi i sa najvećim izazovima svog vremena.

Nažalost, i danas u 21. vijeku, kada se dostigao visok nivo civilizacije, žene nisu ostvarile potpunu ravnopravnost. I danas su kod nekih poslodavaca za isti posao žene manje plaćene od muškaraca. Mnoge od njih su u paklenom vihoru rata silovane. I ta tragedija se nastavlja širom svijeta. Zato neka svaka ruža, karanfil ili orhideja koju ćete za Osmi mart pokloniti vašoj majci, supruzi, kćerki i sestri bude kraljevska kruna pažnje, poštovanja i ljubavi koju joj poklanjate, a ne samo puka formalnost za taj jedan dan. To cvijeće neka bude simbol revolucije, njihove borbe i vaše podrške u toj borbi, jer pred ženama je dug put do potpunog ostvarenja zasluženih prava.

Sarajevo, 14.3.2013. god.

Hamza Agić Ila
Prva gimnazija - Sarajevo

Debata: “Neodgovornost mladih je glavni uzrok saobraćajnih nesreća u Bosni i Hercegovini”

Učenici Prve - neprikosnoveni debatanti

U utorak, 12. 3. 2013. godine učenici Prve gimnazije u saradnji sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade organizirali su debatu iz oblasti saobraćaja na tezu “Neodgovornost mladih je glavni uzrok saobraćajnih nesreća u Bosni i Hercegovini”. Učesnici debate su bili Elsa Lojić, Edina Šećerbegović, Iva Jesenković, Adna Dučić, Dejan Zonjić i Adnan Lukač, a debatirali su po “Karl Poper” debatnoj formi. Ulogu moderatora preuzele su Selma Talić i Adna Jahjaefendić. Događaju, upriličenom u školskoj Kino sali, prisustvovali su predstavnici Ministarstva, učenici iz Osnovne škole "Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak", uprava Prve gimnazije kao i neki profesori. Žiri, u čijem sastavu su bili Nidal Arifagić, Lejla Džanko i Amina Fazlinović, uspješnijim je proglasio negacijsku ekipu, a za najboljeg debatanta izabrana je Iva Jesenković.

Učenicima, zajedno sa profesoricom Melihom Trumić, upućene su sve pohvale od strane suorganizatora te su pozvani na daljnju saradnju. Naime, riječ je o snimanju debate i korištenju snimke kao nastavnog materijala u školama širom BiH. Po drugi put u toku ove školske godine dokazujemo da nam nema premca u debatiranju, bilo da se takmičimo sa drugim školama ili, kao što je to ovaj put slučaj, da budemo primjer budućim mladim debatantima.

Novinar: Adnan Lukač, IIIIf

Po predmetima...

Fizika

Džana Drino

- 5. mjesto na Kantonalnom takmičenju
- 1. mjesto na Federalnom takmičenju

Matematika – Kantonalno takmičenje

Admir Omeragić 2. mjesto

Francuski jezik – Kantonalno takmičenje

Berina Mulavdić 3. mjesto

Ajla Hamidović 4. mjesto

Njemački jezik

Lejla Šljivnjak

- 1. mjesto na Kantonalnom takmičenju
- 3. mjesto na Državnom takmičenju

Dani sporta u općini Centar – Prva gimnazija pobijedila!

Takmičenje u košarci (muškarci) odvijalo se u periodu od 11.4. do 22.4.2013. godine. Učestvovalo je 11 škola, i to: Prva gimnazija, Druga gimnazija, Gimnazija Obala, KŠC, Srednja zubotehnička škola, Srednja trgovačka škola, Srednja mašinska tehnička škola, Srednja medicinska škola, Srednja medicinska škola Jezero, Srednja škola metalnih zanimanja, Srednja građevinsko-geodetska škola.

U polufinale su ušle Prva gimnazija, KŠC i Srednja zubotehnička škola, a pobjedu je odnijela Prva gimnazija.

Ponosni smo!

TRADICIONALNO I MODERNO U DJELIMA ISAKA SAMOKOVLJE

„Živio je za dvije-tri radosti, obične i male. I te su mu se samo katkad navraćale, nekoliko puta u dugim godinama. A drugo se sve nizalo kako je htjelo da dođe.“

(Isak Samokovlija – Od proljeća do proljeća)

Iako ne pripada niti jednoj od naših „nacionalnih“ književnosti, Isak Samokovlija je sebi izborio zaslužen mjesto u bosanskohercegovačkoj književnosti i suvereno vlada kao jedan od najboljih predstavnika jevrejske ili, bolje rečeno, bosanskohercegovačke književnosti. Isak Samokovlija ima tu sreću, ili nesreću da ga niko ne svojata, već ga puštaju da mirno živi kao pisac koji je pričao o malim ljudima. O malim ljudima koji su, poštujući tradiciju i običaje, održavali život u svojoj zajednici. Život kojeg mi i danas živimo.

Kao centar svega u svojim djelima Isak Samokovlija stavlja čovjeka, njegova osjećanja i život, život ponekad prepun tuge i patnje, život koji mi, htjeli ili ne, moramo živjeti. Poznata zbirka priča Isaka Samokovlije „Nosač Samuel“ je upravo prikaz takvog života i sudbine, života koji ne pita i sudbine koja ne moli. Prikazan je život jedne porodice, s kojim se svi bar jednom u životu susrećemo. To je ona tamna, mračna strana naše sudbine. Oni su, kao i mnogi od nas, samo žrtve neispunjenih želja i nadanja u svakodnevnom životu. Mnogo toga sanjamo i težimo ka nečemu, što često ostaju samo neodsanjeni snovi i naša maštanja. Nadati se bez nade je nešto što svakodnevno proživljavamo, baš kao i junakinja ove priče. Imala je samo jedan san. Željela je da se uda jer su njene drugarice već odavno udate. Kada prođem kroz ulicu Sepetarevac, sjetim se priče o nosaču Samuelu. On je nosio šljive sa Sepeta bogatašicama, kako bi one pravile pekmez. Kada je želio da oženi Saruču, nije ga bilo briga za njen miraz, već je njenom bratu govorio da on ima dovoljno za njih oboje. Želio je sačuvati svoje dostojanstvo. To Samuelovo dostojanstvo krase sve nas. „Neću da uzmem“, odriješio se Samuelu odjednom jezik. Vikao je: „Neću da uzmem, ne trebaju mi takve pare. Ne uzimam ja Saruču zbog para. Živjeću ja i bez njih. Uzeću Saruču golu i bosu. Živjeću i bez njegovih dukata.“¹

U svojim djelima Samokovlija piše o ženama. Žene o kojima on priča nisu samo obične osobe. One su sila koja pokreće i preokreće svijet. One upravljaju muškarcima, a muškarci upravljaju svijetom. Svakako moramo priznati da je jedna od najznačajnijih ženskih likova u bh. književnosti uopće Hanka. Rijetko koja žene je dolazila u naslove i vodila glavnu riječ. Sa Hankom to nije bilo tako. Hanka je inače jedna od priča koje ne pripadaju onom tipičnom krugu Samokovlijinih tema i likova o Jevrejima. U egzotičnom ambijentu romskih šatri postojalo je jedno odano biće koje je voljelo svakim djelićem svoga tijela. Bila je to Hanka. Žena u punoj snazi, nadarena ljepotom, čašćena tuđim, ali željna samo jednog pogleda - muževljevog. Iz takve želje i žudnje javlja se ona druga sila, potpuno nezaustavljiva – ljubomora, koja Hanku vodi u konačni mir. „U proljeće obeharaju jabuke, a cvat im se zarumeni. I zru sve ljeto. Nekoje načne crv, pa im istoči srce. I te će u jesen da se otkinu same - i kad nema vjetra...“² Čitajući Hanku, čitatelj ne može da se ne upita je li moralo biti tako. Moj odgovor je da jeste. Vođena strastima, ljubavlju koja je prerastala u bolesnu ljubomoru, drugačije i nije mogla. Hanka je morala dokazati ono u šta je, siguran sam, oduvijek vjerovala, ali joj priroda nije dala da bude mirna i uživa u životu. Znala je da se poigrava ljudima, na kraju i sa samim životom kojem daruje posljednji poklon - blaženi osmijeh jer spoznaje ljubav, dobila je dokaz. Je li bio vrijedan? Jeste. To pokazuje i posljednji sjaj u očima koji je bio nestao. Pa, zar svi mi ne bi željeli makar i na trenutak osjetiti značenje sreće?

U priči „Od proljeća do proljeća“ predstavljen je tradicionalni ambijent bosanskog društva. Priča govori o Hajmoču koji je domaćicama donosio ribu. Možemo saznati o načinu na koji su Jevrejke pripremale različita jela. Ljudi su predstavljeni kako se mole, kako svoj život povjeravaju nekoj sili koja je predodredila njihovu sudbinu. Ti jadni ljudi ne mogu pogledati u lice svog predodređenja. Zato mole ono što je iznad njih, nešto jače da im pomogne. Bez obzira bile te molitve ostvarene ili ne, da li se mi nalazili na istoku ili zapadu, čovjek ne prestaje da se moli i nada. To je ono što je vječno, što nas čini ljudima. Za Subotu bi Hajmoč oblačio subotnje

¹ Samokovlija, Isak; Pripovijetke, Veselin Masleša, Sarajevo, str. 162

odijelo, koje je pripadalo njegovom ocu, pozdravio Lunu subotnjim pozdravom: Šabat šalom!, zatim odlazio u hram, a poslije na večeru kod sinjor-Kuči. Pesah je važan jevrejski praznik. Tako i za likove ove pripovijetke. Sjeli bi zajedno i uz dobru rakiju razgovarali o svom životu. Na Hajmočevom i Luninom vjenčanju Sara je udarala u def, a gosti plesali stari španski ples. Pjevale su se narodne pjesme, djevojke su igrale... Život se činio onakvim kakav je uvijek i trebao biti. Ovdje je također naglašen i suživot bogatih i siromašnih Jevreja, ali i suživot sa muslimanima. „Eto, valja nam se zakтити karanfilom kad se uveče spremamo u svoje odaje. Hadžijini sinovi vole miris karanfila i neće poljubiti ako se kraj uha ne čuje ovo cvijeće“³, slušala je Luna. Žene su se poznavale po dimijama, a muškarci po crvenim fesovima. Hajmačov je radost, osim u svom poslu, tražio i u Jom Kipuru, ali i u snijegu koji je padao pred Hanuku. Luna bi tada spremila crnu halvu, koja bi unijela radost u njihov dom.

Spajajući tradicionalno i moderno, Isak Samokovlija stvorio je jedinstvo onoga što nazivamo životom. Sve ono što naš život čini onakvim kakav je upravo u ovim pričama, sve nedaće i problemi s kojima se čovjek može susresti u životu prikazani su na jedan poseban način. Vrijeme prolazi, ljudi se mijenjaju. Ali, koliko god mi bili drugačiji, gdje god se nalazili i koje god običaje poštovali, uvijek ćemo imati nešto zajedničko. Mi smo samo obični ljudi, koji tragamo za malo sreće.

Šifra: MART18

Šifra: MART18

Ime i prezime: Admir Omeragić

Razred: III-b

Škola: Prva gimnazija, Sarajevo

Za ovu priču Admir Omeragić osvojio je drugo mjesto.

„ Dani Isaka Samokovlije – Sunce nad Drinom“

U Goraždu je prije 124 godine rođen Isak Samokovlija. Na obalama Drine, budući ljekar i književnik proveo je svoje najranije djetinjstvo koje je ostavilo neizbrisive tragove u njegovom sjećanju. U gradu na rijeci, koju je veliki književnik i humanista toliko volio, 15. januara, 58 godina nakon njegove smrti, nizom zbivanja počela je deveta po redu manifestacija „ Dani Isaka Samokovlije – Sunce nad Drinom“ koju organizuju Općina Goražde i Centar za kulturu Goražde. Riječ je o najznačajnijoj kulturnoknjiževno manifestaciji u regionu.

Učenik naše škole Admir Omeragić, IIIb razred, osvojio je drugo mjesto za literarni rad po javnom pozivu u okviru tradicionalne manifestacije „ Dani Isaka Samokovlije – Sunce nad Drinom“ Goražde-Sarajevo-Fojnica 2013. Dodjela nagrada bila je 26. aprila u Domu mladih Centra za kulturu u Goraždu.

Naš učenik pisao je o tradicionalnim i modernim elementima u djelima Isaka Samokovlije. Istaknuo je Samokovlijin prikaz tradicije i običaja ljudi koji su živjeli u Bosni i Hercegovini kada i pisac. S druge strane, naglasio je sve ono što je uvijek i svugdje isto – kako život malog čovjeka, koliko god bio težak, ipak sadrži iskru radosti življenja.

Zahvaljujemo se Admiru što tako uspješno i kontinuirano pronosi dobar glas o Prvoj gimnaziji. Riječ je o učeniku čiji su interesi i angažman širokog dijapazona, od književnosti i jezika do prirodno-matematičkih disciplina i u svima postiže gotovo jednako dobre uspjehe.

² Samokovlija, Isak; Pripovijetke, Veselin Masleša, Sarajevo, str. 119

³ Samokovlija, Isak; Pripovijetke, Veselin Masleša, Sarajevo, str. 75

Zanimljivo predavanje u prostorijama naše škole

O reproduktivnom zdravlju zna se jako malo jer je to tabu tema našeg društva. Mladi ljudi su neupućeni i rijetko imaju priliku slušati predavanja na ovu, svezvremensku temu. Zato su učenici IIIb razreda naše škole, u sklopu projekta "Građanin" a u okviru predmeta Demokracija, odabrali ovu temu za obradu i organizirali predavanje u Kino sali 6.3.2013., realizirano u saradnji sa Asocijacijom XY. Predavanju je prisustvovalo 120 učenika iz 10 sarajevskih srednjih škola. Govoreno je upravo o značaju reproduktivnog zdravlja. Učenici su ovaj dan odlučili obilježavati kao Školski dan za zaštitu reproduktivnog zdravlja, te su koordinatorice projekta Emina Mustafić i Amina Lagumdžija prije početka samog predavanja pročitale povelju

kojom se ovaj dan i zvanično počinje obilježavati u okviru Prve gimnazije.

Predavač Asocijacije XY Feđa Mehmedović bio je pozitivno iznenađen samom idejom, ali i potporom koju je škola pružila svojim učenicima. Više puta u toku predavanja istaknuo je originalnost i značaj teme. Kazao je da mladi ljudi uopće nisu svjesni posljedica preranog upuštanja u seksualne odnose te da se u Asocijaciju XY često javljaju upravo mladi sa problemima koji su posljedice njihovog rizičnog ponašanja. Također je spomenuo da zemlji kao što je BiH ovakvo nešto treba jer je kod nas reproduktivno zdravlje za mnoge još uvijek nepoznanica i tabu tema.

Samo predavanje je bilo izuzetno zanimljivo i edukativno. Očito je bilo da su se srednjoškolci zainteresovali za ovu temu te su tokom predavanja postavljali pitanja na koja su predavači rado odgovarali. Na kraju, učenici su dobili prospekti materijal i nasmijanih lica, obogaćeni novim saznanjima, napustili Kino salu.

*Novinari: Adna Čengić, IIIb
Jasna Čičić, IIIb*

Šta je "Projekt građanin"?

"Projekt građanin"/"Ja građanin" je praktični dio Civitas programa. Učenici (preko 2.400 timova i 60.000 učenika godišnje) su ohrabreni da odaberu problem iz svoje zajednice, da istraže postojeće mjere javne politike, razviju svoja rješenja koja predstavljaju nadležnim institucijama, te da kreiraju akcione planove za implementaciju svojih rješenja. Svake godine 32 pobjednička tima, ili preko 400 učenika i nastavnika iz svih krajeva Bosne i Hercegovine gostuje u Sarajevu na Završnoj smotri, a tokom ljetnog perioda u ljetnom kampu u Brčkom.

"Projekt građanin"/"Ja građanin" učenicima pomaže da postanu odgovorni i informirani mladi ljudi koji kroje svoju budućnost i shvataju pojam i značaj brige i uključenja svih građana u rješavanje problema koji se tiču svih nas. Da bismo bili što efikasniji, potrebno je da pomažemo predstavnicima vlasti sa svojim mjerama javne politike. To znači da moramo da savladamo principe po kojima ona funkcionira. Takmičenja učenicima daju priliku da praktično provedu ono što su naučili, vježbaju svoje sposobnosti i želje pretvore u stvarnost.

Učestvovanjem u "Projektu građanin" učenici su u proteklih 12 godina uspjeli inicirati usvajanje i izmjene zakona na svim nivoima vlasti, uveli su inkluzivno obrazovanje u škole, izgradili školska igrališta, sportske sale i omladinske centre, proveli niz humanitarnih i ekoloških akcija u svojim lokalnim zajednicama.

„Projekt građanin“ prepoznao kvalitet ideje učenika Prve gimnazije

Općinsko takmičenje iz predmeta Demokratija i građansko obrazovanje pod nazivom „Projekt građanin“ održano je 20. 4. 2013. godine u Osnovnoj školi „Vladislav Skarić“. Ekipa naše škole, koju su sačinjavali učenici trećih razreda: Adna Čengiđ, Lamija Ferušić, Anesa Opijač, Berina Vrhovac, Emina Mustafić, Rijad Idrizović, Amina Lagumdžija, Amina Trle i Marizela Avdić, se predstavila projektom na temu „Reproduktivno zdravlje: Od tabua do potrebe“. Sa izrađenim portfolijem i prezentacijom osvojili su zavidno prvo mjesto i tako se plasirali na Kantonalno takmičenje.

Sedam dana kasnije, u Srednjoj mašinskoj tehničkoj školi svoje projekte je predstavilo osam srednjih škola Sarajevskog kantona. Veliki trud koji su naši učenici uložili u ovaj projekt te uspješna prezentacija su rezultirali osvajanjem visokog drugog mjesta. Predstavljeni projekt je pobudio interesovanje i ostavio veliki dojam, ne samo na članove žirija nego i na učenike ostalih škola, čime je ostvaren cilj našeg tima. Bitno je napomenuti da ekipa nastavlja dalje sa radom na ovom projektu i podizanju svijesti građana o pitanju reproduktivnog zdravlja.

List učenika Prve gimnazije u Sarajevu

Novinar: Marizela Avdić, III f

PRVA POMOĆ

Naš je moto činiti dobro drugima, a naša želja da svijet bude ljepše i sigurnije mjesto za život! Mi smo hrabre i humane, mi smo tu da pružimo vam ruku kada zatreba, da izliječimo rane, da vas ohrabrimo i podignemo na noge – mi smo tu da vam pružimo POMOĆ!

Naše ruke previjaju, one će vam čuvati glavu kada klone, boriti se sa vašim bolom, olakšati vam dah kad zraka ponestaje, one će vam pružiti POMOĆ!

Mi smo svijetla strana budućnosti i duboko vjerujemo da ima još mnogo sličnih nama.

U vremenu kada je humanost blizu dna na hijerarhijskoj ljestvici vrijednosti, a kada je pomoć ljudima

potrebnija nego ikada, mi smo nada i primjer kako zdravlje, sigurnost i zadovoljstvo drugih može ispuniti osobu i obojiti smislom sam život.

Pozivamo vas da budete član našeg humanog društva.

Crveni križ je organizacija koja se bavi humanitarnim radom i djeluje u cijelom svijetu. Posvećena je radu na unapređenju stanja u svojoj zajednici. Crveni križ općine Centar bavi se, između ostalog, i organiziranjem takmičenja iz pružanja prve pomoći. U našoj školi postoji Sekcija prve pomoći, a ona je u stalnoj saradnji sa Crvenim križom. Voditeljica Sekcije je profesorica Zijada Džafović-Melez, a učenice, članice Sekcije, su i stalni članovi Crvenog križa.

Nedavno je organizirano takvo takmičenje. Riječ je o XVIII takmičenju iz pružanja prve pomoći održanom 23. 3. 2013. Druge godine zaredom imali smo čast biti domaćini ovog takmičenja na kom je učestvovalo 8 škola sa područja općine Centar. Ekipe su se sastojale od 6 članova. Takmičenje se realiziralo u vidu radnih poligona sa realističnim prikazom povreda, rekreativnih poligona, te testova provjere znanja iz prve pomoći.

Naša škola osvojila je treće mjesto, a ekipu čine: Merima Sirbubalo (vođa ekipe), Lamija Hukić, Amra Pehlivanović, Emina Širić (IVb), Lejla Ramić (IIIId) i Ena Perišić (If), sve redom odlične učenice. U pripremi za takmičenje svoj doprinos je dala i Sadžida Hadžić (IVb) koja je na samom takmičenju bila odgovorna za šminku (u svrhu vjerodostojnog prikaza povreda).

Pipreme koje su prethodile takmičenju dokazuju da zalaganje, rad i volja jesu ključ uspjeha. Stara dama je opet dokazala da joj je mjesto među najboljima.

Novinar: Emina Širić, IVb

Darivanje krvi

U našoj školi 15. marta 2013. godine organizirana je akcija darivanja krvi u kojoj su učestvovali punoljetni učenici IV razreda. Akciji je pristupilo 48 đaka, kojima je prevashodno određena krvna grupa, a njih 21 darovalo je krv.

Drugi put u toku školske godine iskazali smo humanost na djelu!

Donosimo intervju s nekadašnjom učenicom, profesoricom, direktoricom Jasminom Hadžimurtezić

(prije razgovora) Hadžimurtezić: Sve me pitaj, samo nemoj o švalerima. O tome ti ništa ne mogu reći. (smijeh)

Direktorice, prije svega želim da Vam zahvalim na izdvojenom vremenu i odazivu časopisu škole kojom ste upravljali u prethodnom periodu.

(direktor ulazi i prekida razgovor)

Hadžimurtezić: *Evo dajem intervju. Za BBC.* (smijeh)

Možete li mi reći šta za Vas predstavlja škola?

Hadžimurtezić: *Ja školu osjećam kao drugu kuću. Jedini sam direktor koji je, kako postoje direktori, završio Prvu gimnaziju, bio nastavnik u ovoj školi, bio pomoćnik direktora i, na kraju, direktor. Jedina! Dosad ih nije bilo, vjerovatno neće ni biti. Tako da je škola moja druga kuća, je li tako? Pošto sam ja odabrala taj poziv, da radim s djecom, dokle god mognem gamizati, ja ću dolaziti.*

Mi ćemo Vas uvijek čekati.

Hadžimurtezić: *A, ja ću, kad vi budete slavili 10, 15, 20 godina mature, doći s vama da proslavim.*

Kako se osjećate sad kada više niste u školi?

Hadžimurtezić: *Žao mi je razreda jer ja razred više volim, nego posao direktora i pomoćnika. Toga mi je žao i tu sam pokušala na nađem neke termine sa ostalim profesorima da radimo s mladima. Ja ću rado doći da vam pokažem hemiju. Samo me zovite.*

E, super. Trebat će meni za prijemni.

Hadžimurtezić: *Samo ti obavijesti upravu i ja dolazim.*

Prije nego što ste postali direktor, radili ste kao profesor. Možete li uporediti ta dva posla?

Hadžimurtezić: *Sa učenicima je lakše nego sa strankama. Kad s učenikom razgovaraš u četiri oka, kad ga spustiš na zemlju i kažeš to je, možeš naći kompromis. A, ako s učenikom hoćeš nešto filozofirati i davati mu savjete, o kojim ti nisi razmišljao kad si bio mlad, tu nema uspjeha. Sa strankom je teže. Jer ti si u razredu djeci i otac, i majka, i nastavnik, i prijatelj, a ovdje (pokazuje na direktorovu stolicu) ti nemaš mogućnosti da radiš kako želiš jer imaš nekog iznad sebe.*

Po čemu ćete pamtiti Prvu gimnaziju?

Hadžimurtezić: *1974. godine počela sam raditi kao mladi profesor u školi koja je imala 1700 učenika i 110 profesora. Tada su mladi profesori, htjeli to ili ne, morali raditi sa mladim učenicima. Tada sam sa učenicima išla na Dan škole, koji se održavao u Domu armije ili BKC-u, i zakivala binu, kako bi bila spremna za priredbu. Drugo iskustvo je 1995. kada sam sa učenicima išla na Reviju mladih. Tada sam uzela rekvizite, sama ih postavila na binu i sve vrijeme pomagala učenicima da Revija ispadne što je moguće bolje. Svi ostali učenici mislili su da ja nastupam sa njima. Kad sam im rekla da sam profesor, nisu mogli doći sebi. Slobodno zapiši još jednog učenika - Dejan Arnaut. Tom učeniku sam predavala hemiju i nikad ga nisam mogla uhvatiti kako prepisuje na testu. A, znala sam da prepisuje jer na usmenom dobije 0, a na testu 3. Ja stojim pored njega i gledam kad će prepisati, ali ga nisam mogla uhvatiti. Nikad mi nije rekao kako je to radi. Divan dečko.*

Namjeravate li nastaviti posjećivati Prvu gimnaziju?

Hadžimurtezić: *Blizu stanujem, pa svaki dan navraćam u školu. Član sam školske biblioteke, volim puno čitati. Tako da ću uvijek i kad god mogu, odvojiti vremena da posjetim svoju školu.*

Šta za kraj možete poručiti učenicima?

Hadžimurtezić: *Svim učenicima želim sve najbolje. Profesori učenike neće pamtiti po njihovom učenju, nego po njihovom ponašanju. A, učenik nije učenik ako u životu ne dobije jedanput slabiju ocjenu. To je učenik. To je đak. Učenik treba i da pobjegne, da vidi kako je i to. I ja sam jednom pobjegla sa tehničkog odgoja. To je mladost, život. A, ono što je meni, a vjerujem i svim profesorima, najveća satisfakcija jeste kada mi učenik priđe i pozdravi me. Jer, kada vi dođete u školu, mi vas zamišljamo kao jedan cvjetić, koji se posijao i sad polako izrasta. Tek na vašoj maturi vidimo da vi niste oni mali pačići koji su došli sa 14-15 godina, već da ste izrasli u velike mladiće i djevojke.*

Hvala Vam na ovom razgovoru.

Hadžimurtezić: *Hvala tebi.*

Novinar: Adimr Omeragić, III16

*"U godišnjaku škole
važna lica šmekera i bubalica
ali samo jedan moto, drži se, planetom
sanjari,
genijalci, šampioni
žrtvovani k'o pioni*

IN MEMORIAM

Petra Materić Pepa

*Al' svi su mrtvi i blaženi
bršljan je davno prekrrio stih
od zlih vremena su spašeni
a trag poštenja i dobrote
k'o oreol jos rominja oko njih"*

Dorđe Balašević

Ovu uspomenu poklanjam u amanet novim generacijama.

Kada neko spomene ime profesorice Petre Materić, ili, odmilja, Pepa, morate znati da se ne radi o jednoj običnoj osobi. Postojalo je nešto drugačije u njenoj duši i nevjerovatnoj energiji kojom nas je obasipala svaki dan. Bila je moja razrednica u trećem i četvrtom razredu i svaki čas proveden sa njom rađao je nove uspomene. Danas sve budi samo lijepa sjećanja, radilo se o lošoj ocjeni, sniženom vladanju ili neopravdanom času.

Tog kobnog 19. decembra 2012. godine napustila nas je ONA, naša draga profesorica, i otišla na neki drugi, bolji svijet. Taj dan sve je plakalo za njom. Kiša se lomila kroz oblake kao i duše svih onih koji su je poznavali. Sjećam se, sjedili smo u šoku i nevjerici i samo su jecaji prekidali tu napetu tišinu. A onda je neko iz daljine pokrenuo uspomene - "Sjećate li se.." - i rečenice su se same nadovezivale jedna na drugu.

Svaki čas je počinjao tako što bi ona ušla u kabinet fizike kojim bi u isti mah zavladała tišina. Kada bi neko ušao poslije nje, uprkos opravdavanju: "Profesorice, izvinite, bili smo na stepenicama"- uslijedio bi odgovor: "Dobro je, ba, učenice. Ne moraš komentarisati, ušao si poslije mene. To je činjenično stanje koje ćemo sada evidentirati." Sjela bi za katedru iza koje je samo izvirivala njena bijela kosa, naočale i desna ruka sa narukvicama, čije bi zveckanje odjekivalo muklom učionice dok ona upisuje čas.

Potom bi pogledala rubriku za izostanke. Kad ih je bilo manje, prihvatila bi ljekarska opravdanja uz rečenicu: "Neka to roditelj potvrdi" - i pravdala bi sva zakašnjenja pod uslovom da smo prisustvovali času. Kada je rubrika bila dupke puna, postavila bi pitanje: "Jesi li bio na času?"

Učenik 1: "Nisam."

- NEOPRAVDAN!

"Jesi li bio na času? (učeniku 2)

Učenik 2: "Jesam."

- NEOPRAVDAN

Učenik 2: "Ali, prof..."

Tada bi svaka diskusija bi bila prekinuta dok se ne oporavi od razočarenja. Potom bi uzela svoju kutijicu sa kredama koje je razvrstavala po grupama na pametne, lijepe, slatke, smiješe, ali i one koje "veze nemaju" i prepustila se svijetu fizike, kojeg je toliko voljela i uživala dijeliti tu ljubav sa nama. Uz nju kao profesora nije postojala teška ili nerazumljiva lekcija. Sve je raščlanjivala na najsitnije dijelove kako bi svi mogli razumijevati. Svako njeno predavanje bilo je popraćeno nekim njenim izrekama, koje bi ona rekla onako, usput, a nama su popravljale tužne dane i postajale dogodovštine za prepričavanje.

Kada bi trebali odgovarati, nije postojao strah od neznanja ili ocjene, prije neugodnost situacije kojom bi nas počastila zbog odgovora koji je prema mišljenju naše drage profesorice Petre bio jednostavno: "Niđe veze".

Pored časova na kojima je predavala fiziku, postojali su i oni na kojima nas je učila kako da postanemo

ljudi spremni i zreli za svijet odraslih. Uvijek nam je davala savjete i pokušavala pomoći. Ako smo obavljali neku dužnost u razredu: predsjednika, potpredsjednika, blagajnika pa čak i ulogu redara, očekivala je od nas da je prihvatimo sa punom odgovornošću i da je dosljedno obavljamo. Ušla bi u kabinet, vidjela da redar nije obavio svoju dužnost i da je tabla neuredna, potom konstatovala: "Tabla je smlaćena, to je činjenica. Redar je zakazao, i to je činjenica" - otvorila bi dnevnik i upisala ista imena redara u narednu sedmicu, čisto kao podsjetnik da moramo snositi nekakvu odgovornost za svoje postupke.

Sada, kao maturantica, mislim da je baš ona bila ta koja je ovo četverogodišnje školovanje učinila posebnim i nezaboravnim. Pored fizike naučila me je i mnogim trajnim životnim vrijednostima. Mislim da ću kroz neke situacije u životu proći lakše upravo zahvaljujući njoj. Nadam se da je sada na mjestu na kakvom njena dobra duša zaslužuje biti, a predstojećim generacijama želim sve najbolje uz nadu da će ih podučavati samo stručnjaci kakva je bila naša profesorica Petra.

Sadžida Hadžić, IV6

Sjećat ćemo se i drugih legendarnih izjava jednako legendarne profesorice Materić...

>>Ja se zovem Petra, zovu me Pepa. Ja se odazivam i na jedno i drugo. <<

>>Ma, presakjksljdlksjdlksjfdjff, NEKO ĆE IZLETJETI VAN!<<

>>Šta klimaš? Klimaš glavom pola godine.<<

>>Ova tvoja politika obit će ti se o glavu.<<

>>Ti, bolan, neki svoj zakon donosiš. Lupaš, bolan.<<

>>Digitron u šake, začas to izračunaj!<<

>>Ti, X, nisi ništa bolja, i ti si grozna, ali je Y momentalno najgora.<<

(Nešto se uporno javlja i javlja) >> Ne šišam te, bolan!<<

>>Sjedi, dva. Znaš energiju kvanta. Od tebe dosta! <<

Pripremile: Sadžida Hadžić i Lamiya Hukjić, IV6

U povodu izložbene postavke stvaralačkog opusa Pabla Ruiza Picassa (Malaga 1881 – Mougins 1973) u Klovićevim dvorima (Zagreb), april-juli 2013.

Rijetka prilika za nas iz "bosanaskih gudura" da, "oči u oči" sa duhom genija, potvrdimo postojanost Kafkinih riječi: "U iskrivljenom ogledalu umjetnosti stvarnost se odražava neiskrivljena". Neka u ovaj ram od citata stanu i Pikassove riječi: "Slika se ne promišlja i ne koncipira unaprijed; dok čovjek stvara, ona slijedi promjenljivost njegova tijeka misli" i

"Ne, slikarstvo nije namijenjeno tome da ukrašava stanove. Ono je oružje za napad i odbranu od neprijatelja". Priča završava brojem 50.000 djela. Pedeset hiljada! Za život, za umjetnost, epohu, za legendu – više nego dostatno. Pride, dva muzeja – u Barceloni (1970) i Parizu (1985).

Tako priča završava. A, kako počinje? Anegdotom!

Nakon rođenja nije davao znake života sve dok mu njegov stric nije puhnuo duhanski dim u lice. Čin "udahnutog života", njegova pobožna i sujevjerna majka, dona Maria Picasso y Lopez, doživljava sudbinski i imenu Pablo dodaje svu silu imena svetaca – zaštitnika. Otac, don Jose Ruiz y Blasco, učitelj slikarstva i zaljubljenik u boemski život, zarana ga upućuje u tajne bordela i blizinu tjelesnih užitaka što će, čini se, barem po Frojdu, zauvijek obilježiti Picassov kompleksan odnos spram žena. Sirov, strastven i eruptivan Eros spram hladnokog misticizma Tanatosa čine arenu u kojoj se stvaralačka energija umjetnika pretvarala u sliku, skulpturu, reade made, grafiku, keramiku...

U Parizu slika prizore iz varietea i cirkusa. Upoznaje Matissea, Deraina i njegovu prvu kolekcionarku Gertrudu Stein. Sa Georges Braque razvija ideju analitičkog kubizma i eksperimentiše sa trodimenzionalnom slikom u kolažnim tehnikama. Radi scenografiju Diglijeva (1917). Slijedi neoklasični period (1920-1924), otvara kiparski atelje u dvorcu Biosgelop. U godini stradanja bastiljskog grada Condora 1937. za španski salon svjetske izložbe u Parizu slika monumentalno djelo Guernicu (veličina 349,93 X 776,6 cm), simboličko-povijesni proces čija univerzalnost ni danas ne gubi na snazi. Priča kaže i to da je na pitanje njemačkog oficira koje se odnosilo na Guernicu - "Vi ste ovo uradili?!", odgovorio sa sebi svojstvenom odvažnošću - "Ne, to ste vi uradili!". Kažu da je na Guernici radila i njegova tadašnja družbenica i umjetnica Maar. Njene fotografije imaju neprocjenjivu dokumentarnu vrijednost u portretiranju i razumijevanju Picassa i njegovog djela 1940. U Parizu mu biva zabranjen rad. Do 1944. biva član KP Francuske. Nakon Drugog svjetskog rata živi na Azurnoj obali. Iako bogat, načelu asketizma pridavao je veliku važnost, ne zaboravljajući neimaštinu radnih godina u ateljeu na Montmartru, kada se jedne hladne noći morao ogrijati paleći vlastite crteže.

Sezan je bio njegov veliki uzor u čiju je čast kupio dvorac u podnožju planine Saint-Victoire, koja je starom majstoru vjerno "pozirala" za studije 47 pejzaža koji predstavljaju svojevrsan rječnik modernog pristupa slici. Na kraju, izdvajam jednu fotografiju Dore Maar načinjenu u pariskom ateljeu na kojoj su ženski portreti rađeni kubistički, poredani u tri niza jedan iznad drugog, na trenutak progovorili snagom animističkog čina u kojem šaman slikom zarobljava duh.

Na sva pitanja o njegovom radu najkraći odgovor dao je sam: "Ja ne tražim, ja nalazim!"

Oskar Prebanić - Profa

PRAZNOVJERJE ZAŠTO MAGIJSKE MISLI OLAKŠAVAJU ŽIVOT?

Biti malo praznovjerman ne šteti nikome - naprotiv!

Kucamo o drvo, držimo nekome fige, u važnim situacijama nosimo istu odjeću ili za vrijeme testova pišemo istom olovkom. Iako svi to radimo, ipak kažemo da nismo praznovjerni. Ne trebamo se stidjeti ako u nekim situacijama potražimo pomoć u „magijskim“ mislima. Praznovjerje ima korisne funkcije. Najprije, dozvoljava nam da neke životne situacije posmatramo nešto dublje nego što bismo to inače činili. Nekada nam daju osjećaj sigurnosti i kontrole. Dok neki smatraju da je to ludost, neki psiholozi tvrde da takvo razmišljanje može dovesti osobe do većeg uspjeha. Vodeći se ovim tvrdnjama, to nikako ne može biti mana.

Koliko smo puta samo kao djeca hvatali se za dugme kada bismo vidjeli dimnjačara. Vjerovali bismo da će nam to donijeti sreću i da ćemo dobiti bolje ocjene. Iako smo se više puta uvjerali da to i ne mora biti tačno, uvijek iznova činili bi to isto. Pa, i sada, kao odrasle osobe, taj običaj često ponavljamo.

Koliko smo tome podložni svjedoči i slučaj fudbalske reprezentacije Njemačke. Naime, u toku priprema za Svjetsko prvenstvo svi igrači bi nosili po jedan predmet za koji su vjerovali da će im donijeti sreću na utakmici. To su bili: privjesci, bedževi, vjerski simboli. Pa i sam trener napomenuo bi igrače da ne izlaze na teren bez talismana.

Istraživački tim sa Univerziteta u Kelnu izvršio je istraživanje s igračima golfa, od kojih je više od pola priznalo da vjeruju da će postići bolji uspjeh budu li koristili svoje „sretne“ golf loptice.

Mnoge poznate osobe priznaju da su praznovjerne i na to ne gledaju kao na neki blam, već kao pomoć pri njihovom uspjehu. Svaki narod, svaki pojedinac nosi određenu vrstu praznovjerja, ali neka praznovjerja postala su svjetski poznata. Tako, naprimjer, crna mačka uvijek donosi nesreću ako stane nekome na put, razbijeno ogledalo donosi sedam godina nesreće, nesreća je otvoriti kišobran u kući ili proći ispod merdevina, konjska potkovica donijet će sreću i uspjeh onome ko je posjeduje, petak 13. je baksuzan dan i sl.

Ovakvih i sličnih događaja ima mnogo. Ali, sve dok ti „čarobni“ događaji ili misli nama donose radost i sigurnost, a da pritom ne štetimo sebi i drugima, ne trebamo ih se stidjeti. U konačnici, svi mi želimo biti samo malo sretni.

Psychologie heute

Januar 2013

„Aberglaube“

(S njemačkog preveo Admir Omeragić)

Mislim da je većina praznovjerja zapravo nastala povezivanjem posljedica s uzrokom u obrnutom smjeru. Dakle, prvo se dogodila posljedica pa su se ljudi sjetili da je crna mačka prešla preko puta čime ju smatraju uzrokom budućih problema. U logici, ovakvo rasuđivanje nema smisla pa se stoga i kaže da je riječ o praznovjerju, odnosno u vjerovanju u nešto što nema nikakvih smislenih temelja.

Kako god, logike ćemo se rado odreći kako bismo unaprijed povjerovali u uspjeh.

Slijedeće eksperimentalno istraživanje potvrđuje snagu praznovjerja.

Studentima su prije ispita podijelili loptice za golf. Oni kojima je rečeno da loptica donosi sreću, u pravilu su nadmašili one koji nisu vjerovali u lopticu. U drugom eksperimentu u rupe su morali ubaciti što više loptica u što kraćem vremenu. Bolje rezultate imali su ispitanici kojima je rečeno: „Držim ti fige“.

Oni koji vjeruju u utjecaj sreće postigli su bolje rezultate i na testovima memorije te rješavanju anagrama. Zaključak je da su ljudi koji vjeruju da ih prati sreća sigurniji u sebe i u svoje sposobnosti te si postavljaju više ciljeve, koje uspješno i ostvaruju. A ljudi posežu za praznovjerjem najčešće kad su suočeni s nepoznatim i stresnim situacijama. Mozak je predodređen da traži pravilnost i ondje gdje je nema. Baš kao što u posve nasumičnim oblicima oblaka vidi slonove ili ovce, tako povezuje sasvim nevezane okolnosti te traži uzrok i posljedicu. Ponekad se čini kako je jedini način da se kontroliraju nepredvidljive prilike vjerovanje u „sretne“ brojeve, djeteline, potkovice...

PROVJERITE KOLIKO STE PRAZNOVJERNI

Test

1. Vjerujete li da će vam sudbina donijeti ljubav u vaš život?

- a) Ne, sam/a ću pronaći ljubav.
- b) Možda postoji mala šansa.
- c) Da, ne tražim ljubav jer će mi doći.

2. Koliko često čitate horoskope i tražite savjete u njima?

- a) Nikad, ne vjerujem u horoskop.
- b) Ponekad/većinu dana.
- c) Ne propuštam dan da ga ne pročitam.

3. Zovete li ili posjećujete vidovnjake i gatare?

- a) Ne, to je čisto bacanje novca.
- b) Razmotrio/la bih tu mogućnost.
- c) Da, i opet ću sigurno.

4. Imate li sretan broj ili vjerujete da svako ima sretan broj?

- a) Ne, ne vidim svrhu toga.
- b) Nekad odaberem mogući sretan broj.
- c) Da, to mi je vrlo važno.

5. Vjerujete li da neki ljudi imaju sposobnost predviđeti budućnost?

- a) Ne, i ako kažu da mogu, lažu.
- b) Postoji ta mogućnost.
- c) Da, neki imaju te moći.

6. Bojite li se da vas neko ne urekne?

- a) Ne, nasmijao/la bih se.
- b) Malo mi je to sablasno.
- c) Da, zabrinuo/la bih se.

7. Izbjegavate li prolaziti ispod ljestava?

- a) Ne pada mi na pamet.
- b) Ovisi o situaciji.
- c) Obavezno ih izbjegavam.

8. Vjerujete li da vas čuva neko nadnaravno biće, poput anđela?

- a) Ne, ne vjerujem u to.
- b) Nekad osjetim da me "sila" čuva.
- c) Da, i to mi pruža veliku utjehu.

9. Nosite li sa sobom neku amajliju ili talisman za sreću?

- a) Naravno da ne.
- b) Ponekad nosim.
- c) Da, sve vrijeme.

10. Kucate li o drvo ili radite slične stvari?

- a) Nikad.
- b) Ponekad.
- c) Stalno.

RJEŠENJA:

Najviše odgovora A

Čvrsto vjerujete da ste vi gospodar/ica svoje sudbine, pa nemate vremena za praznovjerne "gluposti". Takav stav za preuzimanje kontrole nad vlastitim životom je odličan, ali pazite da ne ismijavate druge zbog njihovog praznovjerja. No ako neko vama blizak baca novac na vidovnjake ili slične praznovjerne aktivnosti, oprezno se umiješajte. A i ko zna što bi znanost jednog dana mogla otkriti.

Najviše odgovora B

Dio vas vjeruje da u životu ima više nego što zaista vidimo. No taj dio uravnotežuje vaša skeptičnost, koja vam ne dopušta da praznovjerje zavlada vašim životom. Zbog otvorenosti razmatrate sve aspekte situacije i zanima vas što postoji izvan pet osjetila, ali istodobno želite znati da kontrolirate barem neke stvari u životu. Pokušajte usklađivati, npr., horoskop s vlastitim mišljenjima.

Najviše odgovora C

Potpuno ste praznovjerni. Zato je važno da odvagnete svaku situaciju i ne dopustite vidovnjacima da vam govore što da radite. Ako koristite praznovjerje kako biste izbjegli odlučivanje, vrijeme je da preuzmete kontrolu nad životom. Čitajte horoskop, ako treba, svaki dan, no neka ne utječe na vaše odluke. Ostavite tu amajliju kod kuće i pokušajte povremeno ne pročitati horoskop.